

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/787/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1412211040
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Javorčíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1412211040.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Javorčíkovej a členiek senátu Mgr. Barbory Bartekovej a JUDr. Edity Szabovej, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom Olejkárska 1, Bratislava, právne zastúpeného JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom so sídlom Námestie Martina Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: P. R., G.. X.X.XXXX, K. A. XX, K., o zaplatenie 50,50 eura, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 9.7.2014, č.k. 16C/11/2013-73, a proti uzneseniam Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 9.9.2014, č.k. 16C/11/2013-85 a č.k. 16C/11/2013-88, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 9.7.2014, č.k. 16C/11/2013-73 m e n í tak, že návrh sa v celom rozsahu z a m i e t a .

Odporcovi sa náhrada trov prvostupňového a odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

II. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 9.9.2014, č.k. 16C/11/2013-85 p o t v r d z u j e .

III. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 9.9.2014, č.k. 16C/11/2013-88 z r u š u j e .

odôvodnenie:

K výroku I.:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 50,50 eura, ako aj povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 43,72 eura a náhradu iných trov konania 16,50 eura na účet JUDr. Vladimíra Kána, číslo účtu: A. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXX, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní vo veci vychádzal z ust. § 760 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 11 ods. 1 písm. d) a § 14 ods. 3 zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, pričom z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že odporca sa dňa 30.11.2010 na linke mestskej hromadnej dopravy (ďalej len MHD) č. 34 na výzvu revízora nevedel preukázať platným cestovným lístkom, čím navrhovateľovi vznikol nárok, aby mu odporca zaplatil cestovné 0,50 eura a úhradu 50,- eur. Preto súd návrhu navrhovateľa vyhovel.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Namietol, že sa mu ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Podľa odporcu je konanie stále účinne prerušené a z uvedeného dôvodu nemohol súd ani len pojednávať, a nie rozhodovať. Odporca nebol o obnove konania vôbec upovedomený, a taktiež nebol upovedomený o nariadení pojednávania. Odporca ďalej namietol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa odporcu konanie nevedol zákonný sudca, pričom v tejto súvislosti poukázal na neznalosť práva sudkyne, absenciu reálneho právneho vzdelania a neschopnosť a nespôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Podľa odporcu súd vychádzal z jednostranne sfalšovaných panfleto, pričom sudkyňa nevykonala jediný dôkaz a nevypočula jediného svedka, a teda rozhodla bez akéhokoľvek zisťovania a dokazovania o skutkovom stave. Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže sudkyňa žiadne dôkazy nevykonala, takže ak k nejakým skutkovým zisteniam dospela, tieto sú len fantasmagorickým výplodom jej chorej mysle. Navrhovateľ nepredložil žiadne dôkazy, teda súd nemal začať vôbec konať a návrh na začatie konania mal odmietnuť. Súd úplne ignoroval jediný zákonný a účinný dôkaz v celom konaní, ktorý odporca predložil súdu. Sudkyňa predvolávala svedkov, ktorých nenavrhol ani jeden z účastníkov konania a v skutočnosti svedkami nemôžu ani byť z dôvodu zaujatosti, ale nepredvolala a nevypočula svedkyňu, ktorú navrhol vypočuť odporca. Aj to preukazuje zaujatosť samotnej sudkyne. Podľa odporcu rozhodnutie súdu vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odporca navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vo svojom rozsudku žalobný návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, a odporcovi priznal náhradu trov konania v sume 137.940,- eur.

Navrhovateľ proti rozsudku (v časti náhrady trov konania) odvolanie nepodal. K odvolaniu odporcu sa však písomne vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Tvrdenia odporcu v podanom odvolaní považuje za bezpredmetné a účelové v snahe vyhnúť sa uhradeniu dlžnej sumy. Navrhovateľ trvá na svojich písomných podaniach a vyjadreniach, ktoré boli doručené prvostupňovému súdu v predmetnom konaní. Svoj nárok považuje za opodstatnený a dôvodný. Odporca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal prípadnú nedôvodnosť nároku navrhovateľa, ktorý je predmetom tohto súdneho konania. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil a zaviazal odporcu na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 29,57 eur.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal a prejednal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., pretože v danej veci nešlo o prípad v zmysle § 214 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523214'&ucin-k-dni='30.%206.2013'> O.s.p. (nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie; súd prvého stupňa nerozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie; nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania; nevyžaduje to dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav, ktorý má oporu v obsahu spisového materiálu. Z vykonaného dokazovania však vyvodil nesprávny právny záver, na základe ktorého vo veci aj nesprávne rozhodol, a preto je potrebné rozhodnutie zmeniť a žalobu zamietnuť z dôvodu premlčania nároku navrhovateľa. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 9.6.2015, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku účastníkom oznámil zákonným spôsobom (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd zmenil rozsudok z týchto dôvodov:

V prejednávanej veci sú predmetom konania nároky navrhovateľa na zaplatenie cestovného a úhrady za cestovanie v dopravnom prostriedku MHD bez platného cestovného lístka spolu vo výške 50,50 eur.

Ako správne skonštatoval súd prvého stupňa, právny vzťah medzi účastníkmi bol založený zmluvou o preprave osôb podľa ust. § 760 OZ. Podľa tohto zákonného ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Zmluvy o preprave v MHD v Bratislave sa uzatvárajú konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Nástupom do dopravného prostriedku cestujúci konkludentne pristúpi na celý rozsah poskytovanej

služby, a konkludentne pristúpi aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone o cestnej doprave a v Prepravnom poriadku MHD v Bratislave. Cestujúcemu zároveň vzniká povinnosť zaplatiť za poskytnutú službu, a to tým, že disponuje platným cestovným lístkom, ktorý je povinný na vyzvanie predložiť ku kontrole. Pokiaľ cestujúci nezaplatil riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta.

Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že prepravnú zmluvu v prejednávanej veci je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa ust. § 52 ods. 1 OZ, v ktorej je odporca spotrebiteľom. Vo všeobecnosti k takémuto typu zmluvy možno povedať, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, pričom cestujúci nemá možnosť podstatným spôsobom, resp. žiadnym spôsobom, ovplyvniť obsah dopravcom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Podľa Prepravného poriadku MHD v Bratislave je tento prepravný poriadok, Tarifa MHD a cestovné poriadky umiestnené na zástavkách, verejným návrhom na uzavretie zmluvy o preprave osôb. Cestujúci sa tak môže jedine rozhodnúť, či služby poskytované dopravcom využije a bude akceptovať ním stanovený Prepravný poriadok MHD v Bratislave, Tarify MHD a cestovné poriadky, alebo služby dopravcu nevyužije. Nemá však možnosť dohodnúť si individuálne podmienky, za akých tieto služby bude využívať, ani žiadnym spôsobom zasahovať do ich obsahu. V zmysle uvedeného je právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom spotrebiteľským vzťahom, vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý musí byť posudzovaný podľa ustanovení upravujúcich právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Navrhovateľ (dopravca) má v tomto vzťahu postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ a zároveň predávajúceho v zmysle § 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy o preprave koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ktorou okrem iného je aj pravidelná verejná cestná hromadná mestská doprava osôb. Odporca (cestujúci) vystupuje v postavení spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 OZ a § 2 písm. a) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Na základe zákona č. 102/2014 Z. z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007

Z. z., na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa článku XIV. zákona č. 102/2014 Z. z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1.5.2014. V § 29b zákona č. 102/2014 Z. z. boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.5.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona. Pri riešení otázky, či v predmetnom konaní bolo pri posudzovaní premlčania nároku na uplatnené práva z prepravy potrebné použiť znenie staršieho právneho predpisu alebo predpisu nového, treba podľa názoru odvolacieho súdu vychádzať zo zásad typických pre procesné právo, t.j. že nové ustanovenia zákona sa aplikujú nielen v konaniach, ktoré boli začaté po účinnosti novely, ale aj v konaniach, ktoré boli začaté podľa starších právnych predpisov. Totižto napriek tomu, že samotné premlčanie má hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho znenia, ktoré ustanovenie normuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Na jeho základe sa súdu, ako orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach. Ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo jasne nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru tohto zákonného ustanovenia. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. bolo účinné, bol súd povinný aplikovať ho vo všetkých prebiehajúcich konaniach (vrátane súdnych konaní začatých pred jeho účinnosťou), t. j. aj v konaní v prejednávanej veci. Navyše, zákon č. 250/2007 Z.z. je *lex specialis* vo vzťahu k OZ ako *lex generalis*. Znamená to, že pokiaľ je otázka prihliadania na premlčanie uplatneného nároku v § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. upravená odlišne od § 100 ods. 1 OZ (len na námietku dlžníka), prednosť má špeciálna úprava zákona č. 250/2007 Z.z.. Ustanovenie § 5b však súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní neaplikoval.

Treba si však tiež zodpovedať otázku, či oba nároky navrhovateľa - nárok na zaplatenie cestovného a nárok na úhradu za cestovanie v dopravnom prostriedku MHD bez platného cestovného lístka, sa premlčujú v rovnakej dobe.

Zákon č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave bol verejnoprávnym predpisom, ktorý okrem iného upravoval aj vzťahy medzi cestujúcimi a dopravcom, teda občianskoprávne vzťahy. Keďže uvedený zákon otázku premlčania nároku dopravcu na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom - „pokuty“ (§ 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z.) osobitne neupravoval, je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné otázku premlčania tohto nároku posúdiť v zmysle § 853 ods. 1 OZ na základe analógie legis podľa tých ustanovení OZ, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom najbližšie. Takýmto ustanovením je § 108 OZ, v zmysle ktorého je na uplatnenie práva z prepravy stanovená jednoročná premlčacia doba. Toto zákonné ustanovenie platí pre všetky práva vzniknuté z osobnej a nákladnej prepravy (§ 760 až § 773 OZ), s výnimkou práva na náhradu škody v zmysle § 764 OZ, pre premlčanie ktorého platí § 106 OZ. V jednoročnej premlčacej dobe podľa § 108 OZ sa podľa názoru odvolacieho súdu premlčuje nielen nárok dopravcu na cestovné vyplývajúci z § 760 OZ, ale aj jeho nárok na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v zmysle zákona č. 168/1996 Z. z., pretože aj tento nárok patrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 OZ, hoci v ňom nie je výslovne uvedený. Nárok na zaplatenie úhrady („pokuty“) totižto nemohol vzniknúť samostatne a oddelene len na základe zákona č. 168/1996 Z. z. (aj keď mohol byť samostatne a oddelene uplatnený na súde), ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Obidva nároky tak vznikli súčasne a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia. Majú rovnaký právny základ - porušenie podmienok zmluvy o preprave, a preto u oboch nárokov sa dĺžka premlčacej doby riadi ust. § 108 OZ, a je jednoročná.

Zároveň treba konštatovať, že zákon č. 168/1996 Z. z. neupravoval ani začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom. Preto je podľa názoru odvolacieho súdu namieste aplikácia ust. § 563 OZ, v zmysle ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Teda dlžník (cestujúci) je povinný splatiť dlh prvého dňa po tom, ako ho veriteľ (doprovca prostredníctvom svojho zamestnanca - revízora) o plnenie požiadal. Týmto dňom nastáva splatnosť dlhu a zároveň je v tento deň možné prvýkrát uplatniť právo podaním žaloby na súd.

Ako vyplýva z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 30.11.2010, odporca mal cestovať na linke MHD č. 34 v Bratislave dňa 30.11.2010 bez platného cestovného lístka, kedy ho revízor priamo na mieste aj vyzval na zaplatenie postihu 50,- eur a cestovného 0,50 eur. Jednoročná premlčacia doba na uplatnenie nárokov navrhovateľa na súde tak začala rovnako plynúť dňa 1.12.2010 a jej koniec v súlade s § 122 ods. 2 prvá veta OZ pripadol na deň 1.12.2011. Navrhovateľ však podal žalobu na súd až dňa 1.8.2012, t. j. oneskorene, po uplynutí jednoročnej premlčacej doby v zmysle § 108 OZ. Vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, a vzhľadom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., aj bez námietky odporcu tak bolo treba prihliadnuť na premlčanie oboch nárokov navrhovateľa. Pokiaľ napriek tomu súd prvého stupňa žalobe navrhovateľa vyhovel, nerozhodol správne.

Pretože navrhovateľovi nie je možné premlčané právo priznať (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. v spojení s § 108 a § 100 ods. 1 veta tretia OZ), odvolací súd podľa § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok zmenil, a návrh v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania a na dôvody zmeny napadnutého rozsudku, nepovažoval odvolací súd za potrebné, aby sa vyjadril ku všetkým odvolacím námietkam odporcu.

S prihliadnutím na obsah odvolania sa odvolací súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia odporcu, že konanie nevedol zákonný sudca, resp. že vo veci rozhodovala zaujatá sudkyňa.

Odporca tvrdí, že konanie nevedol zákonný sudca, lebo vec prejednávajúca sudkyňa nepozná právo, a nie je schopná a spôsobilá vykonávať funkciu sudcu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom do 31.8.2014, t.j. v čase, kedy vo veci konal a rozhodol súd prvého stupňa) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Podľa odseku 4 tohto zákonného ustanovenia, zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Za zákonného sudcu treba považovať podľa viacerých právnych prameňov sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady pre výkon tejto funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený v súlade s rozvrhom práce súdu (rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 16/00).

Ako vyplýva zo spisu, návrh na začatie konania (návrh na vydanie platobného rozkazu) bol doručený Okresnému súdu Bratislava IV dňa 1.8.2012 a vec bola zapísaná do súdneho registra „Ro“ náhodným výberom prostredníctvom generátora elektronickej podateľne, a vedená bola pod sp. zn. 30Ro/981/2012. Pod touto spisovou značkou bol aj dňa 8.8.2012 vydaný platobný rozkaz, proti ktorému podal odporca včas odôvodnený odpor. Vec bola preto následne prevedená z registra „Ro“ do registra „C“ a dňom prevodu (10.1.2013) sa zákonným sudcom, určeným náhodným výberom prostredníctvom generátora elektronickej podateľne, stala JUDr. A. H.. Táto sudkyňa sa zúčastnila na prejednávaní a rozhodovaní veci, a aj predložila vec odvolaciemu súdu na odvolacie konanie. Jej funkcia nezanikla, koná aj naďalej. Nemožno teda súhlasiť s tvrdením odporcu, že konanie nevedol zákonný sudca.

Dôvodnou nie je ani námietka odporcu, že vo veci rozhodovala zaujatá sudkyňa. Odporca vyvodzuje zaujatosť zákonnej sudkyne z jej postupu v konaní, keď konala napriek tomu, že konanie je doteraz prerušené; keď ho neupovedomila o obnove konania; keď vôbec nezistila skutkový stav a keď nevykonala ním navrhované dôkazy; keď arbitrárne predvolávala svedkov a arbitrárne vykonávala dôkazy so spôsobilosťou napomáhať odporcovi. Tieto dôvody však žiadnym spôsobom nespochybňujú nezaujatosť konajúcej sudkyne.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%252314'&ucin-k-dni='30.%206.2013'> O.s.p.). Účelom citovaného ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom, a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedené ustanovenie predpokladá u sudcu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť, taký vzťah jeho osobného záujmu k veci, účastníkom alebo ich zástupcom, ktorý by, napriek snahe o objektivnosť rozhodovania, mohol ovplyvniť jeho objektivitu. V námietke odporcu však absentuje takýto dôvod, pre ktorý by mohli vzniknúť pochybnosti, že sudkyňa vo veci nepostupovala nezaujato a nestranne. Podľa názoru odvolacieho súdu zo súdneho spisu ani nevyplývajú také okolnosti a správanie samotnej sudkyne, ktoré by ju v konaní diskvalifikovali ako nezaujateho a nezávislého sudcu. Zjavne ide len o subjektívne získaný pocit odporcu, keď sudkyňa nekonala a nerozhodla podľa jeho predstáv. Táto skutočnosť však nie je zákonným dôvodom na vylúčenie sudcu, lebo sama osebe nie je spôsobilá objektívne vzbudiť opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú ani okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%252314'&ucin-k-dni='30.%206.2013'> O.s.p.), a to dokonca ani v prípade, že by rozhodnutie tohto sudcu nebolo správne. Totižto na dosiahnutie nápravy (prípadnej vecnej nesprávnosti rozhodnutia súdu v občianskom súdnom konaní) slúži systém opravných prostriedkov. Tak to bolo aj v prejednávanom prípade, kedy odporca využil svoje právo podať proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie.

Napriek zmene rozsudku (v prospech odporcu) musí odvolací súd konštatovať, že je nedôvodná odvolacia námietka odporcu, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom tým, že súd vo veci konal napriek tomu, že konanie je stále prerušené, resp. že nebol „o obnove konania“ vôbec upovedomený, a taktiež že nebol upovedomený o nariadení pojednávania. Ako vyplýva zo spisu, uznesenie súdu zo dňa 20.11.2013, č.k. 16C/11/2013-59 o prerušení konania podľa § 110 O.s.p., bolo na odvolanie navrhovateľa zrušené odvolacím súdom uznesením zo dňa 31.1.2014, č.k. 9Co/8/2014-65. Rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s predvolaním na pojednávanie konané dňa 21.5.2014 boli riadne doručované na adresu odporcu, ale tieto si odporca neprevzal v odbernej lehote. Odporca si rovnako neprevzal súdnu zásielku, ktorou mu súd doručoval predvolanie na pojednávanie konané dňa 9.7.2014, ktoré sa uskutočnilo v neprítomnosti navrhovateľa a odporcu, a na tomto pojednávaní bol aj vyhlásený rozsudok. Súd prvého stupňa preto nepochybil, keď vo veci dňa 9.7.2014 konal v neprítomnosti odporcu, a keď po vyhlásení dokazovania za skončené aj meritórne vo veci rozhodol. Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd by nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. umožňuje vec prejednať v neprítomnosti účastníka, ktorý i keď bol riadne predvolaný, nedostavil sa na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 O.s.p., v zmysle ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Taktiež neobstojí námietka o neúplne zistenom skutkovom stave, keď súd nevykonal odporcom navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.),

a nie účastníkov konania. Súd prvého stupňa vo veci vykonal pomerne rozsiahle dokazovanie, dostatočným spôsobom a riadne zistil skutkový stav, len zo zisteného skutkového stavu nevyvodil aj správne právne závery, keď ex offo neprihliadol na premlčanie uplatneného práva navrhovateľa. Dôvodná je preto len odvolacia námietka o nesprávnom právnom posúdení veci.

Pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zmenené, odvolací súd v zmysle ust. § 224 ods. 2 s použitím ust. § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodol aj o trovách celého konania - o trovách konania na súde prvého stupňa, ako aj o trovách odvolacieho konania.

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčíslieť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčíslil, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Odporca ako úspešný účastník konania má právo na náhradu trov konania proti neúspešnému navrhovateľovi. Aj keď v odvolaní podal návrh na ich priznanie v sume 137.940,- eur, tieto nijako bližšie nešpecifikoval, len uviedol, že ide o náhradu za hmotné výdavky, stratu času, právnu prípravu, vyhotovovanie písomností, doručovanie, účasť na pojednávaniach, opotrebovanie použitých materiálnych prostriedkov, cestovné atď.. Vznik trov v tejto výške, a ani v žiadnej výške, nijako a ničím

nepreukázal. Nie je však vecou súdu, aby sám zisťoval, akú sumu z uplatnených trov konania odporca skutočne vynaložil. Povinnosť preukázať vznik trov zaťažuje účastníka konania, a pokiaľ ju nepreukáže, nemôže mu byť ani žiadna ich náhrada priznaná (okrem trov vyplývajúcich zo spisu). Odvolací súd z uvedených dôvodov nepriznal odporcovi žiadnu náhradu trov konania, lebo ani zo spisu žiadne trovy konania odporcu nevyplývajú. Z obsahu spisu vyplýva len to, že odporca nebol počas celého konania v konaní nikým zastúpený (t.j. trovy v súvislosti so zastúpením mu nevznikli žiadne), všetky podania adresované súdu doručoval do podateľne súdu osobne (t.j. nevznikli mu ani trovy v súvislosti s doručovaním), a v konaní doteraz neplatil ani žiadny súdny poplatok (uznesenie o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie odvolací súd zrušil; a rovnako súd prvého stupňa bude musieť postupom podľa § 12 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov zrušiť svoje uznesenie o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť súdny poplatok za podaný odpor proti platobnému rozkazu).

K výroku II.:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil odporcovi podľa § 53 ods. 1 O.s.p. poriadkovú pokutu vo výške 500,- eur, ktorú je povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti uznesenia na účet Okresného súdu Bratislava IV. Rozhodnutie odôvodnil tým, že odporca vo svojom odvolaní (č.l. 80 spisu) proti rozsudku č. k. 16C/11/2013-73 zo dňa 9.7.2014 hrubo uráža zákonnú sudkyňu, navrhovateľa, i právneho zástupcu navrhovateľa.

Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca. Namietol, že podanie, v ktorom podľa odôvodnenia uznesenia hrubo urážal zákonnú sudkyňu, navrhovateľa i jeho právneho zástupcu, nebolo určené okresnému súdu, ale Krajskému súdu v Bratislave. Súd preto s týmto podaním mohol narábať iba v rozsahu ust. § 209 - 210a O.s.p.. Súd vôbec v uznesení nekonkretizoval v čom mal spočívať hrubo urážlivý charakter podania odporcu. Súd svojim konaním nedovolené zasahuje do základných ľudských práv a slobôd odporcu, predovšetkým práva na slobodu prejavu zaručeného čl. 26 Ústavy SR, čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 17 Listiny základných práv a slobôd, čl. 11 Charty základných práv EÚ a čl. 19 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Odporca ďalej namietol, že zaradením listín z „konania o poriadkovom opatrení“ do spisu 16C/11/2013 boli tieto sprístupnené osobám, ktoré nie sú a nemôžu byť účastníkmi konania. Ustanovenie § 233 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy pritom explicitne ukladá obligatórne viesť takéto veci samostatne, pričom sa najprv musia prideliť nezaujateľmu sudcovi náhodným výberom s použitím programových a technických prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu ako neodôvodnené, vydané neoprávneným orgánom, neprípustné, protiprávne a absolútne neplatné.

Odvolací súd preskúmal toto odvolanie v rozsahu podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a prejednal podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že nie je dôvod ani na zmenu, ani na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 53 ods. 1 O.s.p., tomu, kto marí uplatnenie základného práva iného účastníka konania alebo kto hrubo sťažuje postup konania tým, že v súdom určenej lehote neurobí súdom uložený úkon alebo nesplní jemu súdom uloženú povinnosť a svoju nečinnosť v konaní neospravedlní včas a vážnymi dôvodmi, alebo sa neustanoví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, alebo kto neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, súd môže uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 820 eur.

Podľa § 1 O.s.p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Z obsahu spisu vyplýva, že v podaní zo dňa 30.8.2014 - v odvolaní podanom odporcom proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV v Bratislave zo dňa 9.7.2014, č.k. 16C/11/2013-73, použil

odporca hrubo urážlivé výrazy na adresu zákonnej sudkyne JUDr. A. H., ktorú opakovane označil ako „SÚDr. WALTERETARDOVANÁ SLIZNICA“, „SUBHLUPAŇA“. Hrubo urážlivé výrazy použil aj na adresu navrhovateľa, ktorého označil ako „BELFINÁRIUM“, „TUNEL“, a hrubo urážlivé výrazy použil aj na adresu právneho zástupcu navrhovateľa, ktorého označil ako „TRUĽO“, „KAKÁN“.

Uvedené odvolanie adresoval Krajskému súdu Bratislava prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV, a do vlastných rúk predsedníčke okresného súdu. Odvolanie adresoval aj na vedomie Najvyššiemu súdu SR.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne a v súlade so zákonom, keď uložil odporcovi poriadkovú pokutu. Odporca výrokmi

obsiahnutými vo svojom odvolaní prekročil hranicu normálnej kritiky, hrubo uráža zákonnú sudkyňu, druhého účastníka konania a jeho právneho zástupcu. Aj keď rozhodovacia činnosť sudcu mohla vzbudiť nevôľu odporcu, lebo ako vyplýva z jeho odvolania, nesúhlasí so spôsobom vykonaného dokazovania vo veci, ani s rozsudkom súdu, neoprávňuje to odporcu k tomu, aby sa neprimeraným spôsobom vyjadroval o sudcovi, druhom účastníkovi a jeho zástupcovi. Výrazy použité na ich označenie sú zosmiešňujúce, ponižujúce a nerešpektujú

ich ľudskú dôstojnosť a občiansku čnosť, resp. dobré meno obchodnej spoločnosti. Takéto výrazy použité voči druhému účastníkovi konania a sudcovi nemajú nič spoločné so slobodou prejavu odporcu, a svedčia o neúčte odporcu k právam iných.

Poriadkovú pokutu v sume 500,- eur preto považoval odvolací súd za primeranú s ohľadom na dôvod, pre ktorý bola odporcovi uložená s tým, že takto určená poriadková pokuta spĺňa aj svoj výchovný účel do budúcnosti.

Neobstojí námietka odporcu, že súd postupoval v rozpore s § 233 Spravovacieho a kancelárskeho poriadku pre súdy. Toto ustanovenie vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z.

o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy, upravuje postup registrovaného súdu pri ukladaní pokút, a netýka sa konania v prejednávanej veci.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval odvolanie za nedôvodné, a preto napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

K výroku III.:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť v lehote 3 dní od doručenia uznesenia súdny poplatok vo výške 16,50 eur za odvolanie, a to podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov.

Proti uzneseniu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote odporca, podľa ktorého vzhľadom na to, že konanie bolo začaté a vedené protizákonne, jeho odvolanie proti rozsudku sa má posudzovať nie ako riadny opravný prostriedok, ani mimoriadny opravný prostriedok, ale ako špeciálny opravný prostriedok smerovaný proti zneužívaniu súdnej moci zamestnancami súdov na páchanie trestnej činnosti, smerujúcej proti právam a chráneným záujmom oprávnených osôb, v tomto prípade odporcu. Podľa odporcu súdny poplatok za to nie je stanovený a jeho vyberanie by bolo proti dobrým mravom. Predmetné konanie začal súd na základe návrhu, ktorý neobsahoval všetky náležitosti podľa § 79 O.s.p. a neboli k nemu pripojené žiadne listinné dôkazy. Sudkyňa vyhlásila rozsudok na pojednávaní, na ktoré sa odporcu neunúvala predvolať, resp. ho o jeho konaní upovedomiť. Sudkyňa nedoručovala písomnosti odporcovi, ktoré bola povinnosť doručovať všetkým účastníkom konania. Sudkyňa tiež rozhodla bez akéhokoľvek dokazovania, ale na základe tvrdenia proti tvrdeniu. Navrhuje preto odvolaciemu súdu,

aby uznesenie prvostupňového súdu zrušil v celom rozsahu ako neodôvodnené, odporujúce dobrým mravom, protiprávne, neprípustné a absolútne neplatné.

Odvolací súd preskúmal aj toto odvolanie v rozsahu podľa ustanovenia § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a prejednal podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné zrušiť.

V prejednávanej veci sú predmetom konania nároky navrhovateľa na zaplatenie cestovného a úhrady za cestovanie bez platného cestovného lístka v celkovej výške 50,50 eur. Ako konštatoval odvolací súd už vyššie (pozri odôvodnenie k výroku I.), prepravnú zmluvu v prejednávanej veci je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa ust. § 52 Občianskeho zákonníka, v ktorej je odporca spotrebiteľom.

Podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu.

Citované zákonné znenie, a teda osobné oslobodenie spotrebiteľa od platenia súdnych poplatkov, bolo zavedené zákonom č. 465/2008 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2009 (novelou zákona č. 71/1992 Zb.). Zákon v ňom len indikatívne (príkladmo) uvádza § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Znamená to, že za osobitný predpis možno považovať aj akýkoľvek iný predpis (napr. Občiansky zákonník v prípade sporu z prepravnej zmluvy s podnikom hromadnej dopravy). Toto zákonné osobné oslobodenie spotrebiteľa od platenia súdnych poplatkov sa nevzťahuje len na prípady, kedy je spotrebiteľ v pozícii navrhovateľa, ale týka sa aj prípadov, kedy spotrebiteľ uplatňuje svoje práva v pozícii odporcu.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, oslobodenie podľa odsekov 1 a 2 sa vzťahuje aj na konanie o odvolaní, dovolaní, obnove konania a výkone rozhodnutia alebo exekúcii.

V prejednávanej veci sa odporca ako spotrebiteľ svojim procesným úkonom - odvolaním proti rozsudku súdu prvého stupňa, domáha ochrany svojho práva spotrebiteľa zo zmluvy o preprave osôb, a teda sa na neho vzťahuje zákonné osobné oslobodenie od súdnych poplatkov. Napriek tomu mu bol súdom prvého stupňa vyrubený súdny poplatok za odvolanie.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, vo veciach poplatkov rozhoduje orgán, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon. Vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. Nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti v odvolacom konaní zmení alebo zruší odvolací súd aj bez návrhu.

Pretože súd prvého stupňa vydal nesprávne rozhodnutie o poplatkovej povinnosti v odvolacom konaní, odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 12 ods. 1 tretia veta zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.